

[Etusivu](#) > ... > [Oikeudenkäyntimenettelyt](#) > [Siviilioikeudelliset Menettelyt](#) > [Menettelyjen Määräajat](#) > Lithuania

Menettelyjen määräajat

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Liettua

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Siviililaissa (*Civilinis kodeksas*) säädetään yleisestä vanhentumisajasta ja sitä lyhyemmistä vanhentumisajoista. Vanhentumisaikoja voidaan jatkaa, tai ne voivat johtaa oikeuden tai velvollisuuden saavuttamiseen tai päätymiseen.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Sunnuntait

1. tammikuuta: uudenvuodenpäivä

16. helmikuuta: Liettuan kansallispäivä

11. maaliskuuta: Liettuan itsenäisyyden palauttamisen muistopäivä

pääsiäissunnuntai ja pääsiäismaanantai (länsimaisen kalenterin mukaan)

1. toukokuuta: kansainvälinen työn päivä

toukokuun 1. sunnuntai: äitienpäivä

kesäkuun 1. sunnuntai: isänpäivä

24. toukokuuta juhannus, keskikesän juhla

6. heinäkuuta: kuningas Mindaugasin kruunajaispäivä (valtion muodostumisen päivä)

15. elokuuta: Neitsyt Marian taivaaseen astumisen päivä

1. marraskuuta: pyhäinpäivä

24. joulukuuta: jouluaatto

25. ja 26. joulukuuta: joulu.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen

määräaikoihin?

Laeissa tai sopimuksessa määritetty tai oikeusviranomaisen määrittämä määräaika ilmaistaan kalenteripäivänä tai vuosien, kuukausien, viikkojen, päivien tai tuntien määränä.

Määräaika voidaan myös ilmaista väistämättömästi tapahtuvana tapahtumana. Sitä voidaan jatkaa, tai se voi johtaa oikeuden tai velvollisuuden saavuttamiseen tai raukeamiseen. Tuomioistuin voi jatkaa päätyttyä määräaika, jos sen noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä. Saavuttamiseen johtava määräaika tarkoittaa aikaa, jonka päätyttyä tietty kansalaisoikeus tai -velvollisuus tulee voimaan (saavutetaan). Raukeamiseen johtava määräaika vastaavasti tarkoittaa aikaa, jonka päätyttyä tietty kansalaisoikeus tai -velvollisuus lakkaa olemasta. Tuomioistuin tai välimiesoikeus ei voi jatkaa raukeamiseen johtavaa määräaika.

Yleinen vanhentumisaika on kymmenen vuotta.

Liettuan lainsäädännössä säädetään lyhyemmistä vanhentumisajoista tietyille kanteille.

Lyhyempää yhden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan tarjousmenettelyjen tuloksista johtuviin kanteisiin.

Lyhyempää kolmen kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan kanteisiin, jotka koskevat oikeudellisen yksikön elinten päätösten mitätöintiä.

Lyhyempää kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan

1. maksuhäiriön (sakko, koron maksuviive) valvontaa koskeviin kanteisiin
2. myydyin tavarain puutteita koskeviin kanteisiin.

Lyhyempää kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan kanteisiin, jotka liittyvät kuljetusyritysten ja näiden asiakkaiden suhteisiin Liettuan sisällä toimitettujen tavaroiden osalta, ja vuoden vanhentumisaikaa ulkomailta Liettuaan toimitettujen tavaroiden osalta.

Lyhyempää vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vakuutussaataviin.

Lyhyempää kolmen vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vahingonkorvausvaatimuksiin, jotka perustuvat esimerkiksi tuotteiden epäasianmukaiseen laatuun.

Lyhyempää viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan korkojen ja muiden määräaikaisten maksujen valvontaa koskeviin kanteisiin.

Suoritettujen töiden puutteita koskeviin kanteisiin sovelletaan lyhempiä vanhentumisaikoja.

Rahdin, matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta johtuviin kanteisiin sovelletaan tiettyihin kuljetusmuotoihin sovellettavissa laeissa asetettua vanhentumisaikoja.

Vanhentumisaikaa tai sen laskemista koskevia sääntöjä ei voida muuttaa osapuolten välisellä sopimuksella.

Seuraavanlaiset kanteet eivät vanhene:

- 1) kanne, joka johtuu sellaisten henkilökohtaisten oikeuksien rikkomisesta, jotka eivät ole omaisuus-oikeuksia, lukuun ottamatta laeissa määriteltyjä tapauksia;
- 2) tallettajan kanne pankkiin tai muuhun luottolaitokseen tehtyjen talletusten takaisinmaksusta;
- 3) muu vahingonkorvausvaatimus, joka johtuu jostakin seuraavista rikoslaisista (*Baudžiamasis kodeksas*) yksilöidyistä rikoksista:
 - 1) joukkotuhonta (99 §)
 - 2) kansainvälisen oikeuden nojalla kiellettyjen henkilöiden hoito (100 §)
 - 3) kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla suojeltujen henkilöiden surmaaminen (101 §)

4) siviilihenkilöiden karkotus tai siirto (102 §)

5) ruumiilliseen haitaan aiheuttaminen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla suojelluille henkilöille tai kyseisten henkilöiden kiduttaminen tai muu epäinhimillinen kohtelu (103 §)

6) siviilihenkilöiden tai sotavankien pakottaminen asepalvelukseen vihollisen puolustusvoimissa (105 §)

7) suojeltujen esineiden tuhoaminen tai kansallisaarteiden ryöstäminen (106 §)

8) hyökkäys (110 §)

9) kielletyt sotilaalliset hyökkäykset (111 §)

10) kiellettyjen sodankäyntikeinojen käyttö (112 §)

11) komentajan velvollisuuksien laiminlyönti;

4) muut laissa tai kanteessa määritellyt tapaukset.

Tuomioistuimen on pyrittävä käsittelemään yksityisoikeudellinen asia mahdollisimman pian, välttämään viiveitä ja varmistamaan, että asia käsitellään loppuun yhden tuomioistuimen istunnon aikana.

Lainsäädännössä voidaan vahvistaa erityisiä määräaikoja tiettyjen yksityisoikeudellisten asioiden luokkien käsittelylle. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei suorita siviililaissa tarkoitettua prosessitoimea, asianosainen, jonka etujen mukaista kanteen ratkaiseminen on, voi hakea muutoksenhakutuomioistuimelta määräajan asettamista prosessitoimen suorittamiselle. Hakemus tehdään sen tuomioistuimen kautta, jossa asia on vireillä. Kyseisen tuomioistuimen on päätettävä, täyttääkö hakemus käsiteltäväksi ottamisen edellytykset, viimeistään hakemuksen vastaanottamista seuraavana työpäivänä.

Jos tuomioistuin, joka ei ollut suorittanut hakemuksen kohteena olevaa prosessitoimea, toteuttaa sen seitsemän työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta, hakemus katsotaan ratkaistuksi. Muussa tapauksessa hakemus siirretään muutoksenhakutuomioistuimelle seitsemän työpäivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Tällainen hakemus tutkitaan tavallisesti kirjallisessa menettelyssä. Asianosaisille ei ilmoiteta käsittelyajankohdasta tai paikasta, eikä heitä kutsuta saapuville.

Muutoksenhakutuomioistuimen on tutkittava hakemus seitsemän työpäivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Hakemuksen tutkii ja ratkaisun tekee muutoksenhakutuomioistuimen puheenjohtaja, siviilijaoston puheenjohtaja tai näiden nimittämä tuomari. Ratkaisusta ei voi valittaa.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Ajanjakso alkaa kello 0.00 kalenteripäivämäärää tai sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Kaikki kirjalliset hakemukset ja ilmoitukset, jotka on toimitettu postitse, faksitse tai muulla viestintätavalla ennen määräajan viimeisen päivän keskiyötä, katsotaan ajoissa lähetetyiksi (siviililain 1.122 §).

Siviiliprosessilain (*Civilinio proceso kodeksas*) 123 §:n 3–4 momentissa säädetään, että kun menettelyasiakirjan toimittava henkilö ei löydä vastaanottajaa tämän kotoa tai työpaikalta, asiakirja on annettava vastaanottajan kanssa asuvalle aikuiselle perheenjäsenelle (lapsi (kasvattilapsi), vanhempi (kasvattivanhempi), puoliso jne.), ellei perheenjäsenen etu kyseessä olevassa asiassa ole vastakkainen vastaanottajan oikeudelle edulle. Jos yksikään perheenjäsen ei ole paikalla, asiakirja on annettava vastaanottajan työpaikan hallintohenkilöstölle.

Jos menettelyasiakirjan toimittava henkilö ei tavoita vastaanottajaa oikeudellisen yksikön rekisteröidystä toimipaikasta tai muusta oikeudellisen yksikön ilmoittamasta paikasta, menettelyasiakirja on annettava kelle tahansa oikeudellisen yksikön työntekijälle, joka on läsnä toimituspaikassa. Jos menettelyasiakirjaa ei toimiteta tässä kohdassa määritetyllä tavalla, se on postitettava oikeudellisen yksikön toimipaikan osoitteeseen, ja se katsotaan toimitetuksi kymmenen päivän kuluessa postittamispäivästä.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Määräaika alkaa kulua kello 00.00 sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä. (Siviiliprosessilain 73 §)

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräaika lasketaan kalenteripäivissä. Se alkaa kulua kello 00.00 kalenteripäivää tai sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Menettelyn määräaika ilmaistaan vuosissa, kuukausissa, viikoissa tai päivissä, ja se alkaa kulua kello 00.00 kalenteripäivämäärää tai sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikoissa ilmaistu määräaika päättyy kello 24.00 määräaikaan kuuluvan viimeisen viikon asianmukaisena päivänä. Kuukausissa ilmaistu määräaika päättyy kello 24.00 määräaikaan kuuluvan viimeisen kuukauden asianmukaisena päivänä. Vuosissa ilmaistu määräaika päättyy kello 24.00 määräaikaan kuuluvan viimeisen vuoden asianmukaisena päivänä. Jos vuosissa tai kuukausissa ilmaistu määräaika päättyy kuukautena, jossa ei ole kyseistä päivämäärää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Viralliset vapaa- ja pyhäpäivät (lauantait ja sunnuntait) sisältyvät määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on virallinen vapaa- tai pyhäpäivä, määräajan katsotaan päättyvän seuraavana työpäivänä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Määräaika voidaan pidentää, jos lakisääteistä tai tuomioistuimen määräämää määräaika ei ole noudatettu syistä, jotka tuomioistuimella on oikeus pidentää määräaika omasta aloitteestaan, jos määräajan noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä.

Määräajan pidennystä on haettava tuomioistuimelta, jossa prosessitoimi on määrä suorittaa. Hakemus tutkitaan kirjallisessa menettelyssä. Prosessitoimi (kanteen nostaminen, asiakirjojen toimittaminen tai muu toimi), jonka osalta määräaika ei ole noudatettu, on suoritettava samaan aikaan, kun hakemus jätetään. Määräajan pidennystä koskeva hakemus on perusteltava asiakirjatodistein.

Määräajan pidennystä koskeva hakemus ratkaistaan tuomioistuimen päätöksellä. Jos hakemus hylätään, hylkäämisen syyt on perusteltava päätöksessä. Hylkäyspäätöksestä voi valittaa.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Alioikeuden antamaan tuomioon voidaan hakea muutosta 30 päivän kuluessa.

Hakemus on tehtävä

- seitsemän päivän kuluessa tuomion antamispäivästä, jos muutoksenhaun kohteena oleva tuomio on annettu suullisessa menettelyssä
- seitsemän päivän kuluessa tuomion oikeaksi todistetun jäljennöksen tiedoksiantamisesta, jos muutoksenhaun kohteena oleva tuomio on annettu kirjallisessa menettelyssä.

Alioikeuden tuomioon voidaan hakea muutosta asiakysymysten osalta. Muutosta voidaan hakea erikseen myös alioikeuden väliratkaisuihin, joihin viitataan nimenomaisesti siviiliprosessilaissa. Tällaisia ovat muun muassa päätös määräajan pidennystä koskevan hakemuksen hylkäämisestä (siviiliprosessilain 78 §:n 6 momentti), päätös riita-asian oikeuskulujen korvaamisesta (siviiliprosessilain 100 §) tai päätös menettelyn jatkamisen epäämisestä.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määröpäivän paikalletuloa varten?

Asia on käsiteltävä loppuun yhden istunnon aikana, ellei käsittelyä lykätä. Lykkäys saa kestää enintään viisi työpäivää. Käsittelyä voidaan lykätä, jotta tuomari ja asianosaiset saavat levätä. Sitä voidaan lykätä myös puuttuvan näytön keräämiseksi. Lykkäyksellä pyritään edistämään asian ratkaisemista mahdollisimman sujuvasti.

Jos käsittelyä lykätään, tuomioistuimen on määrättävä seuraava käsittelyajankohta, joka on annettava tiedoksi asianosaisille allekirjoitettua vastaanottotodistusta vastaan. Henkilöille, jotka eivät ole tulleet paikalle tuomioistuimeen tai jotka on kutsuttu sinne ensimmäistä kertaa, on ilmoitettava seuraavasta käsittelyajankohdasta siviiliprosessilain mukaisesti.

Tietyissä tapauksissa käsittely voidaan myös keskeyttää. Tällöin kaikki prosessitoimet, jotka on tarkoitus suorittaa asian aiheellisuudesta päättämiseksi, keskeytetään väliaikaisesti määräämättömäksi ajaksi. Käsittely voidaan keskeyttää laissa määritetyistä objektiivisista syistä, jotka estävät riita-asian käsittelyn ja jotka eivät kuulu asianosaisten tai tuomioistuimen harkintavaltaan. Se voidaan keskeyttää myös syistä, joista ei säädetä erikseen, mutta jotka estävät asiakysymysten tutkimisen.

Tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely seuraavissa tapauksissa:

- Asianosainen luonnollinen henkilö kuolee tai oikeushenkilön toiminta päättyy, mutta näiden oikeudet voivat periytyä riita-asiaa koskevien oikeudellisten suhteiden perusteella, tai asianosainen menettää oikeustoimikelpoisuutensa. Tällöin käsittely on keskeytettävä, kunnes vainajan perillinen tai toimintansa päättäneen oikeushenkilön seuraaja on selvitetty tai tällaisen puuttumiseen johtavat syyt on selvitetty tai kunnes oikeustoimikelpoisuutensa menettäneen luonnollisen henkilön oikeudellinen edustaja on nimetty.
- Jos tiettyä asiaa ei voida käsitellä ennen kuin toisessa asiassa on tehty päätös, riita-, rikos-, tai hallintoasian käsittely keskeytetään siihen asti, että tuomioistuimen päätös, tuomio tai ratkaisu tulee voimaan tai hallintopäätös annetaan.
- Jos kanne koskee varallisuus oikeudellisia vaatimuksia ja käy ilmi, että näiden vaatimusten ratkaiseminen liittyy rikosasian ratkaisemiseen, asian käsittelyä lykätään siihen asti, että rikosasia on tutkittu tai varallisuuden väliaikaiset hallintarajoitukset on poistettu. Lisäksi on säädetty käsittelyn keskeyttämisestä eräissä muissa tilanteissa.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi

hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Ei sovelleta.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Kanne hylätään, jos se on nostettu määräajan päättymisen jälkeen.

Jos tuomioistuin katsoo, että määräajan noudattamatta jättämiselle oli painava syy, loukattua oikeutta on puolustettava ja määräaika on pidennettävä.

Takaisinperintään liittyvät varallisuus oikeudelliset kysymykset, joihin sovelletaan vanhentumisaikaa, ratkaistaan siviililain IV niteen säännösten mukaisesti.

Oikeus suorittaa prosessitoimi raukeaa, kun lakisääteinen tai tuomioistuimen asettama määräaika päättyy. Kaikki määräajan jälkeen toimitetut menettelyasiakirjat palautetaan hakijoille. Tietyn menettelyvelvoitteen suorittamisen määräajan noudattamatta jättäminen ei vapauta asianomaista tästä velvoitteesta.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Jos määräajan noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä ja jos sitä ei ole ylitetty yli kolmella kuukaudella siitä, kun tuomioistuimen tuomio annettiin, tuomioistuin voi pidentää määräaika muutoksenhakijan hakemuksesta. Voidaan myös asettaa uusi määräaika, jos tuomioistuin toteaa, että määräajan noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä.

Tuomioistuimen päätös määräajan pidentämisen hylkäämisestä voidaan riitauttaa erillisellä valituksella. Jos muutoksenhakutuomioistuin hyväksyy tämän erillisen valituksen ja pidentää sen määräaika, muutoksenhakutuomioistuimen siviilijaoston puheenjohtajan on siirrettävä valitus ja asian aineisto erityisjaoston käsiteltäväksi tai palautettava asia ratkaistavaksi ensimmäisen asteen tuomioistuimessa. Jos tällaisessa tapauksessa asian aineisto annetaan erityisjaostolle, muutoksenhakutuomioistuimen on annettava valituksen ja sen liitteiden jäljennökset tiedoksi asianosaisille kolmen työpäivän kuluessa siitä, kun valituslupa annettiin.

Kun tuomion riitauttamisen ja muutoksenhakuun vastaamisen määräaika on päättynyt, ensimmäisen asteen tuomioistuin lähettää asian muutoksenhakutuomioistuimen käsiteltäväksi seitsemän päivän kuluessa ja ilmoittaa tästä asianosaisille. Jos muutoksenhakutuomioistuin toteaa, että muutoksenhaun määräaika ei ole noudatettu, se voi pidentää määräaika viran puolesta edellyttäen, että aineistosta käy selvästi ilmi, että määräajan noudattamatta jättämiselle oli painavia syitä, tai ehdottaa muutoksenhakijalle määräajan pidennyksen hakemista (siviiliprosessilain 307 §:n 2-3 momentti, 338 § ja 78 §). Tällaisen hakemuksen hylkääminen voidaan riitauttaa erillisellä valituksella (siviiliprosessilain 78 §:n 6 momentti).

■ Päivitetty viimeksi: 21/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.